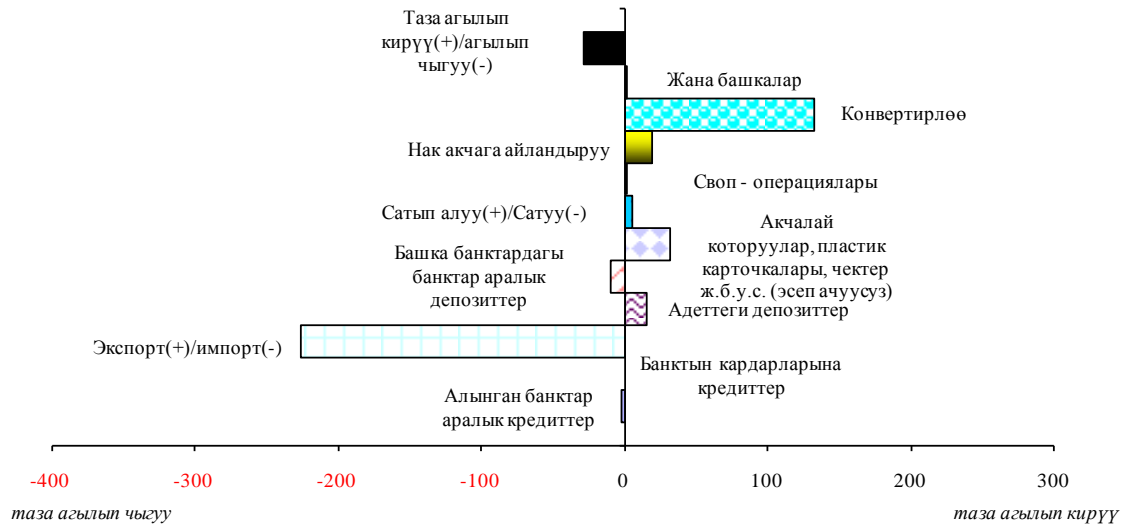

Валюта рыногу (2013-жыл май)

1-график. Накталай эмес АКШ долларыны коммерциялык банктарына таза агылып кирүүсү (агылып чыгуусу) (млн. АКШ доллары)

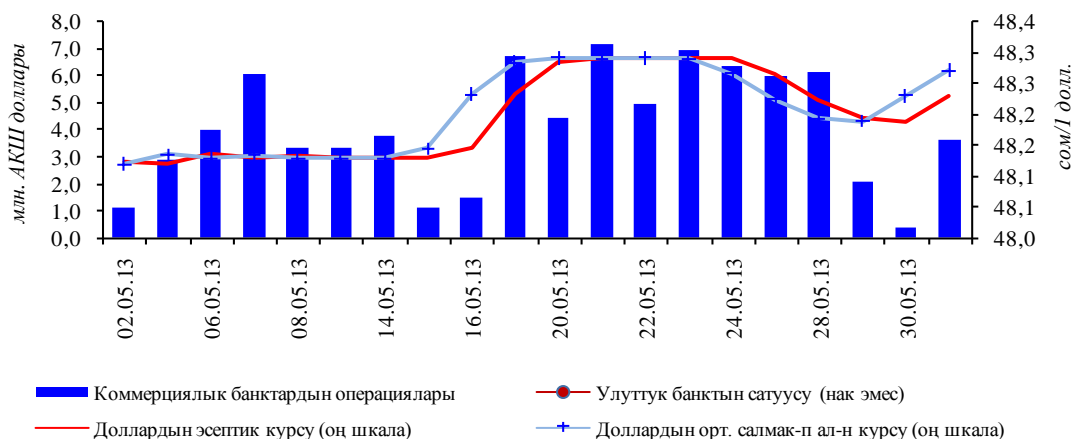

Жалпысынан алганда, кароого алынган мезгил аралыгында банктар аралык валюта рыногунда накталай эмес валютаны сатып алуу жана сатуу көлөмүнүн бир айлык көрсөткүчүн жогорулатуудан улам, бир АКШ доллары үчүн 48,1717 сомдон 48,2300 сомго чейин АКШ валютасынын алмашуу курсунун жогорулаган динамикасы улантылган. Соода балансынын өсүп жаткан дефицити шарттарында, товарларды жана кызмат көрсөтүүлөрдү импорттоодо кардарлардын контракттарын тейлөө боюнча коммерциялык банктардын операцияларынын көлөмүнүн жогорулашы чет өлкө валютасына суроо-талаптын жогорулашынын негизги себептеринин бири болгон.

Чет өлкө валютасын сатып алуу-сатуу боюнча операциялардын жалпы көлөмү 4,5 пайызга кыскарып, 27,0 млрд. сом өлчөмүндө түптөлгөн. Кыскарууга нак акчалар менен ишке ашырылган операциялар боюнча коммерциялык банктардын (-5,1 пайызга 18,2 млрд. сомго чейин) жана алмашуу бюролорунун (-2,7 пайызга 3,6 млрд. сомго чейин) иш жигери кыйла басандагандыгы себеп болгон. Коммерциялык банктардын нак эмес акчалар менен ишке ашырылган операциялары 4,7 пайызга өсүп, 5,2 млрд. сом суммасында жүргүзүлгөн.

Банктар аралык валюта тооругун чогуу алгандагы жүгүртүүсү коммерциялык банктар ортосундагы тиешелүү бүтүмдөрдүн кыскарышынын эсебинен 81,4 млн. АКШ долларына чейин азайган (-15,5 пайыз). Кароого алынган мезгил аралыгында Улуттук банк интервенцияларды жүргүзгөн эмес (2012-жылдын тиешелүү мезгил аралыгында да интервенциялар жүргүзгөн эмес). (2-график).

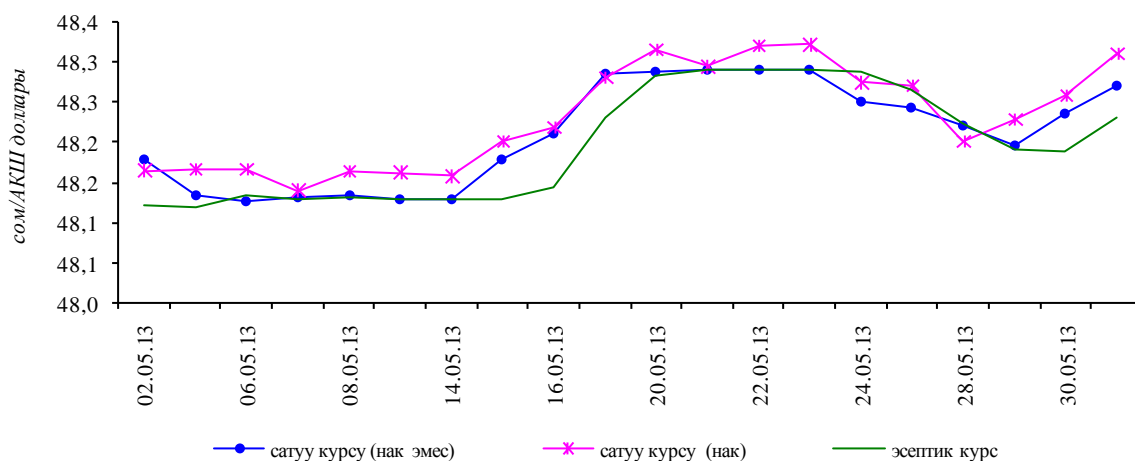
2-график. Банктар аралык валюта тооруктарынын жана АКШ доллар курсунун динамикасы

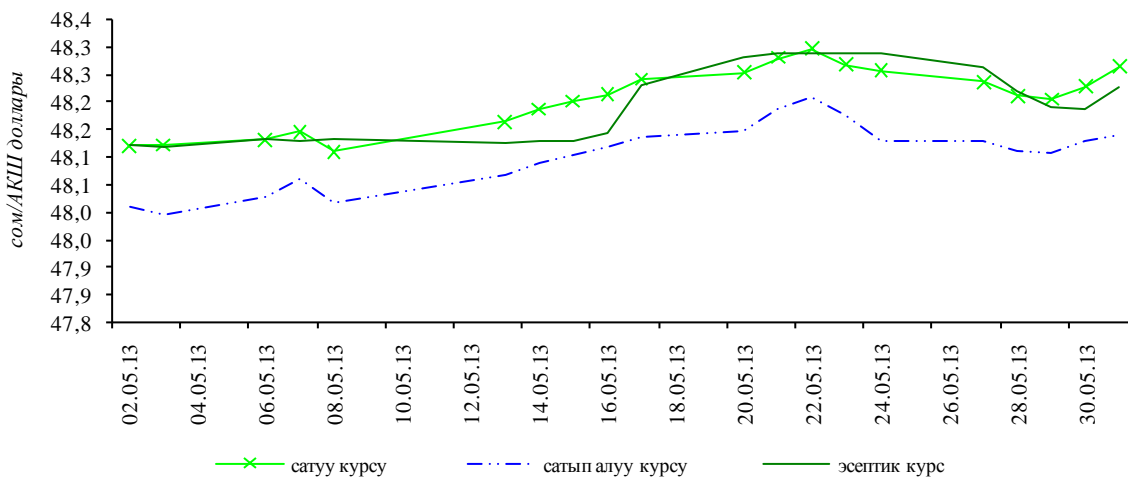
Кароого алынган мезгил аралыгында Улуттук банк коммерциялык банктар менен СВОП-операцияларды ишке ашырган эмес.

Валюталарды негизги түрлөрү боюнча бөлүштүрүүдө АКШ доллары жана евро боюнча ишке ашырылган операциялардын көлөмү төмөндөгөнү байкалган. Мында ишке ашырылган операциялардын жалпы көлөмүндө валюталардын үлүштүк катышы төмөнкүдөй бөлүштүрүлгөн: АКШ долларында ишке ашырылган операциялардын салыштырма салмагы 3,1 пайыздык пунктка, 57,3 пайызга чейин төмөндөгөн; рубль менен ишке ашырылган операциялардын салыштырма салмагы 1,9 пайыздык пунктка, 28,5 пайызга чейин жогорулаган. Казак теңгеси менен ишке ашырылган операциялардын үлүшү ай ичинде 1,3 пайыздык пунктка өсүп 10,9 пайызды, евро менен ишке ашырылган операциялардын үлүшү 3,3 пайызды (-0,1 пайыздык пунктту) түзгөн.

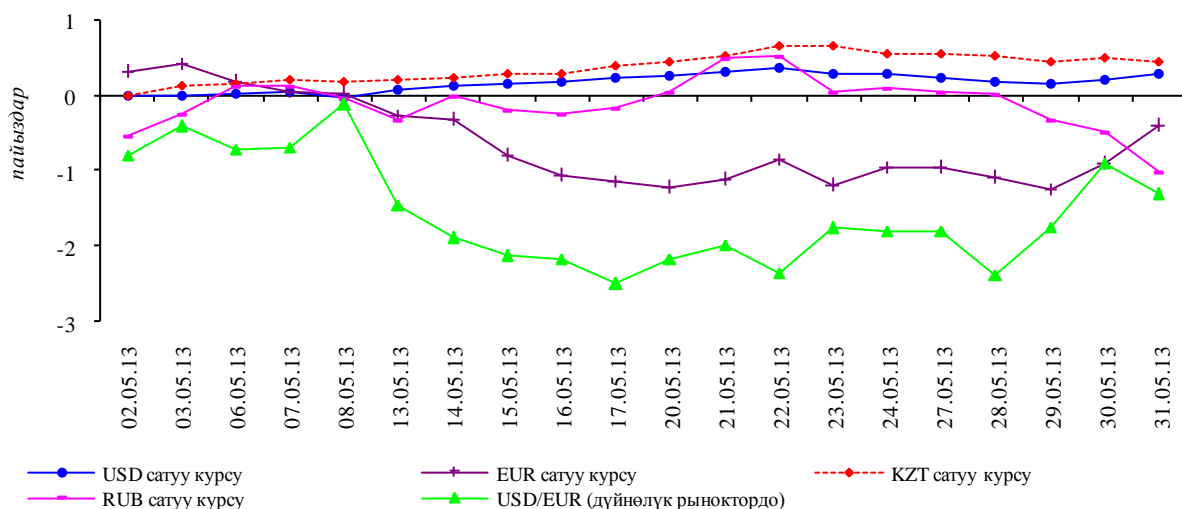
3-график. Коммерциялык банктарда нак жана нак эмес АКШ долларынын курсунун динамикасы

4-график. Алмашуу бюролорунда АКШ долларынын курсунун динамикасы

5-график. Алмаштыруу бюрлорундагы валюта курстарынын жана АКШ долларынын дүйнөлүк рынокторундагы өсүш арымдарынын динамикасы

1-таблица. Операциялардын түрлөрү боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сомдук эквивалентте)

млн. сом

Мезгил аралыгы	Жалпы операциялардын көлөмү	Комм. банктардын накталай эмес операциялары		Комм. банктардын накталай операциялары		Алмаштыруу бюрлордун накталай операциялары			
		Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)	Операциялардын көлөмү	Үлүш (%)		
2012	05	22 178,7	4 749,7	21,4	14 164,9	63,9	3 264,1	14,7	
	06	21 816,2	3 649,6	16,7	14 943,6	68,5	3 223,1	14,8	
	07	26 251,1	4 816,3	18,4	17 906,6	68,2	3 528,2	13,4	
	08	27 886,3	5 568,0	20,0	18 670,4	67,0	3 647,9	13,1	
	09	26 294,6	5 115,6	19,5	17 689,1	67,3	3 489,9	13,3	
	10	29 651,0	6 215,6	21,0	19 649,2	66,3	3 786,2	12,8	
	11	28 722,7	5 018,0	17,5	19 820,7	69,0	3 884,0	13,5	
	12	26 180,1	3 958,3	15,1	18 549,8	70,9	3 672,1	14,0	
	2013	01	22 335,6	3 330,8	14,9	15 850,9	71,0	3 153,8	14,1
		02	21 941,7	3 886,7	17,7	14 684,9	66,9	3 370,1	15,4
		03	23 135,9	4 960,9	21,4	14 642,8	63,3	3 532,2	15,3
		04	28 218,6	4 969,0	17,6	19 157,7	67,9	4 092,0	14,5
05		26 955,3	5 200,4	19,3	18 183,9	67,5	3 570,9	13,3	

2-таблица. Валюталар боюнча чет өлкө валютасын сатып алуу жана сатуу көлөмү (сомдук эквивалентте)

млн. сом

Мезгил аралыгы	Жалпы операциялардын көлөмү	АКШ доллары		Евро		Орус рубли		Казак теңгеси		Жана башкалар			
		көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш	көлөм	үлүш		
2012	05	22 178,7	13 619,2	61,4	763,8	3,4	5 899,4	26,6	1 887,6	8,5	8,7	0,0	
	06	21 816,2	12 853,2	58,9	725,5	3,3	5 871,4	26,9	2 354,9	10,8	11,2	0,1	
	07	26 251,1	15 332,9	58,4	852,5	3,2	7 261,0	27,7	2 789,6	10,6	15,1	0,1	
	08	27 886,3	16 310,4	58,5	783,4	2,8	7 674,5	27,5	3 109,5	11,2	8,4	0,0	
	09	26 294,6	15 579,2	59,2	895,6	3,4	7 392,4	28,1	2 417,6	9,2	9,8	0,0	
	10	29 651,0	17 967,8	60,6	1 011,8	3,4	7 754,5	26,2	2 906,2	9,8	10,8	0,0	
	11	28 722,7	17 122,7	59,6	931,1	3,2	7 595,5	26,4	3 065,3	10,7	8,0	0,0	
	12	26 180,1	15 270,4	58,3	799,9	3,1	7 780,8	29,7	2 322,7	8,9	6,3	0,0	
	2013	01	22 335,6	13 317,6	59,6	763,0	3,4	6 716,9	30,1	1 532,3	6,9	5,8	0,0
		02	21 941,7	13 266,5	60,5	778,9	3,6	6 338,3	28,9	1 551,9	7,1	6,1	0,0
		03	23 135,9	14 183,3	61,3	840,9	3,6	5 893,0	25,5	2 210,0	9,6	8,7	0,0
		04	28 218,6	17 043,6	60,4	954,3	3,4	7 487,5	26,5	2 722,6	9,6	10,6	0,0
05		26 955,3	15 437,5	57,3	889,9	3,3	7 674,7	28,5	2 942,7	10,9	10,3	0,0	

3-таблица. Чөтөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы		Айдын акырына карата эсептик курс				Бир ай ичинде эсептик курстун четтөөсү			
		АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси
2012	05	46,9352	58,4085	1,4463	0,3173	0,2%	-5,9%	-9,4%	0,1%
	06	47,2445	59,4241	1,4396	0,3162	0,7%	1,7%	-0,5%	-0,4%
	07	47,1487	57,7998	1,4640	0,3143	-0,2%	-2,7%	1,7%	-0,6%
	08	46,0274	57,8127	1,4341	0,3081	-2,4%	0,0%	-2,0%	-2,0%
	09	47,1484	61,0289	1,5250	0,3146	2,4%	5,6%	6,3%	2,1%
	10	47,1513	60,9838	1,4952	0,3129	0,0%	-0,1%	-2,0%	-0,6%
	11	47,2578	61,3170	1,5217	0,3140	0,3%	0,5%	1,8%	0,4%
	12	47,4012	62,6573	1,5607	0,3145	0,3%	2,2%	2,6%	0,2%
2013	01	47,7696	64,5105	1,5909	0,3167	0,8%	3,0%	1,9%	0,7%
	02	47,5676	62,2279	1,5535	0,3162	-0,4%	-3,5%	-2,3%	-0,2%
	03	47,9610	61,4884	1,5430	0,3180	0,8%	-1,2%	-0,7%	0,6%
	04	48,1717	63,0543	1,5412	0,3185	0,4%	2,5%	-0,1%	0,2%
	05	48,2300	62,5230	1,5268	0,3192	0,1%	-0,8%	-0,9%	0,2%

4-таблица. Алмашуу бюрөлорунда чөтөлкө валюталарынын сомго карата курсу боюнча маалыматтар

Мезгил аралыгы		Бир ай ичиндеги орточо маржа				Валюталарды сатуу курсунун орточо чөлөшкөн четтөөсү				Бир ай ичинде валюталарды сатуу курсунун четтөөсү			
		АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси	АКШ доллары	Евро	Орус рубли	Казак тенгеси
2012	05	0,3%	0,5%	0,8%	0,7%	0,1%	0,2%	0,4%	0,1%	0,4%	-5,2%	-9,3%	0,4%
	06	0,3%	0,6%	0,8%	0,7%	0,0%	0,2%	0,4%	0,1%	0,6%	1,1%	-1,0%	-0,2%
	07	0,2%	0,5%	0,7%	0,7%	0,0%	0,2%	0,3%	0,1%	0,2%	-2,6%	1,9%	-0,1%
	08	0,3%	0,5%	0,8%	0,5%	0,1%	0,2%	0,2%	0,2%	-1,2%	0,3%	-1,0%	-2,0%
	09	0,3%	0,5%	0,6%	1,0%	0,1%	0,2%	0,4%	0,2%	0,8%	4,9%	4,8%	1,3%
	10	0,2%	0,4%	0,6%	0,7%	0,0%	0,1%	0,2%	0,1%	0,4%	0,6%	-0,2%	-0,2%
	11	0,2%	0,4%	0,7%	0,7%	0,0%	0,1%	0,1%	0,1%	0,3%	0,3%	1,5%	0,4%
	12	0,2%	0,4%	0,6%	0,7%	0,0%	0,1%	0,2%	0,1%	0,1%	0,9%	0,7%	-0,5%
2013	01	0,2%	0,4%	0,6%	0,6%	0,0%	0,2%	0,2%	0,1%	0,7%	4,3%	3,6%	1,4%
	02	0,2%	0,5%	0,6%	0,7%	0,1%	0,1%	0,1%	0,1%	-0,3%	-2,9%	-1,8%	0,0%
	03	0,2%	0,5%	0,6%	0,7%	0,0%	0,1%	0,2%	0,1%	0,6%	-1,5%	-1,1%	0,4%
	04	0,2%	0,4%	0,6%	0,7%	0,1%	0,2%	0,2%	0,1%	0,5%	2,3%	-0,2%	0,0%
	05	0,2%	0,5%	0,6%	0,7%	0,0%	0,2%	0,1%	0,1%	0,3%	-0,4%	-1,0%	0,4%